

KOMMUNALT KLIMAARBEID I HORDALAND I 2015

Kommunen er planmynde og påverkar sektorar som er viktige for klima, t.d. energiproduksjon, avfall, bustadbygging, industri, landbruk, arealbruk og transport. I tillegg kjem eiga verksemd med bygningsmasse og energibruk som viktige faktorar. Dei enkelte tiltaka kommunen kan setja i verk, omhandlar mellom anna energiomlegging og effektivisering av energibruken.

Klima- og energiplan

Ein klima- og energiplan bør vera ein god reiskap for å redusera nasjonale klimagassutslepp. Alle kommunane i Hordaland har klimaplanar med ulike mål og tiltak. Det kan vera energikonvertering, miljøsertifisering av bygningar, utbygging av fornybar kraft, fortetting, sykkel- og gangvegar og elektrifisering av transporten. Hordaland er t.d. no den regionen i verda med flest el-bilar pr. innbuar.

Døme frå kommunane sitt klimaarbeid

Vegen frå planar til handling kan vere vanskeleg og utfordrande, og dette gjeld kanskje særleg klimaarbeid. Men det vert jobba for gode klimatiltak i kommunane i Hordaland. Vi vil her løfta fram nokre av dei mange døma på praktisk klimaarbeid i regionen.

Kvinnherad

Kvinnherad er i førarsetet for bioenergi. I Rosendal vert rådhuset, samfunnshuset og ungdomsskolen forsynte med vassboren varme frå biobrenselanlegget vegg i vegg. Brenslet er tremasse frå granslip frå Omvikdalen, der dei seks lokalt eigde småkraftverka kan bidra med energi til opptørking.

Biobrenselanlegget i Rosendal. Foto: Tore Eik.

I Omvikdalen er det òg planar om biogassanlegg basert på husdyrgjødsel til bruk m.a. i drivhus. På Husnes er det gitt støtte frå Innovasjon Norge til utvikling av biobrenselanlegg basert på store mengder trevirke frå industrien der, m.a. pallar.

Kvinnerad Energi har sponsa hurtiglade-stasjon for el-bilar i Rosendal. Dei har også lova rimeleg landstraum til mindre cruiseskip og yachtar. 16 slike generatorfyrte båtar har lagt til kai i Rosendal i 2015. Rosendal Hamn eig 400 V trafo klar til bruk. Målet er landstraum snarast mogleg.

Bergen

19. januar 2015 vart verdas største universelle ladestasjon opna. No kan 14 elbilar hurtiglada samstundes midt i det mest travle trafikkområdet i byen, øvst på Danmarks plass. Ikkje nok med det. Plassen er opparbeidd for framtidige hydrogenbilar, og har fått status som mobilitetspunkt. Dvs. samkøyringspunkt der bilistar kan plukka opp og setja av passasjerar, reserveplassar for Bildele-ringene sine el-bilar og sykkelparkering.

Fylkesvaraordfører Mona Hellesnes, byråd Henning Warloe og kommunikasjonsdirektør Tonny Nundal i BKK opnar hurtiglade-stasjonen. Foto: Hilde Mæland.

Bergen kommune sin el-bilstrategi har fått Zero-prisen. Det er ikkje tilfeldig. Dessutan ligg Bergen langt framme på andre klima-område. Kommunen arbeider systematisk med sertifisering for Miljøfyrtårn, Grønt flagg og ISO 14001 i heile verksemda. Ny klima- og energiplan med ambisiøse mål for det grønne skiftet, m.a. fossilfri innan 2050 og klimatilpassing, er no ute på høyring. I staden for klimakvotar er ambisjonen å vera klimasmart. Ingen dårleg ambisjon.

Osterøy

Osterøy er som mange andre kommunar i Hordaland utsett for klimaendringar og må tilpassa seg. Det har kommunen teke konsekvensen av ved å vera aktiv deltakar og pådrivar i Klimaservice Hordaland (HORDAKLIM), ein pilot mellom Osterøy, Bergen, Kvam og Kvinnherad og Hordaland fylkeskommune, Uni Research, Fylkesmannen og Tryg. Piloten driv tung nedskalering av klimadata til kommunenivå som skal hjelpa kommunane i langsiktig planlegging. På Osterøy er særleg havstigning, flom og ras aktuelle problemstillingar, men òg konsekvensar for t.d. jordbruk og oppdrett. For å skaffa data til HORDAKLIM er det sett ut ti målestasjonar på Osterøy. For å styrka gjennomføringa av prosjektet deltek kommunen i felles workshop med Uni Research i november.

Jordrasa over E16 på Boge i Vaksdal 12. og 21.05.15. På andre sida av Sørfjorden ligg Osterøy. Klimatilpassing i den kommunale planlegginga blir viktig. Foto: Per Nordmark.

Kommunen har vore på fire møte i KS sitt nettverk for klimatilpassing, har delteke på klimatilpassingskonferansen i Oslo og planlegg no ein stor klimakonferanse for nye politikarar og administrasjon i heile Nordhordland. I samfunnsplanen som er under rulling, vil klimaendringane få overordna plass. Osterøy er i førarsetet.

Odda

Klima- og energiplanen spelar ei heilt sentral rolle i klimapolitikken i Odda. Offensive klimamål rettar seg i sær mot hjørnesteinsbedriftene Tizir og Boliden. Med støtte frå Enova skal Tizir sin ilmenitt- og jernfabrikk i Tyssedal dobla produksjonen, redusera CO₂-utsleppa med 90 prosent, bruka energien 60 prosent meir effektivt og gje opptil 100 fleire arbeidsplassar. Hardanger Fjellfisk nyttar kjølevatnet til å produsera fjellaure av framifrå kvalitet. Boliden har hatt som mål å produsera sink med minst mogleg energibruk og ligg no i verdstoppen. Det har også ført til store kostnadskutt.

Klimavennleg boom i Tyssedal på gang. Foto: Tizir.

Med gjennomfartsårer og mykje inn- og utpendling har det vore naturleg for Odda å satsa på hurtigladepunkt for el-bilar. I 2015 blei stasjonane i Odda og i Røldal opna. Det gjer det mogleg å køyra el-bil over Haukeli til Oslo og lettare å reisa mellom nabokommunane og Odda. Kollektivtilbodet er dessutan tilpassa skifta ved Tizir og Boliden. Opo gjennom Odda sentrum førte under katastrofevlaumen i oktober 2014 til store skadar. Seks hus og fleire bruer vart tekne. Klimatilpassingsarbeidet har difor fått høg prioritet. Med støtte frå staten er Opo rydda og kanalisert med VA og ny turveg langs elva, og det er planar om å leia flomvatn gjennom nytt kraftverk i Odda. Klimaarbeidet syner at Odda er tidleg ut, føre var og budd på framtida.

Fjell

Grøn mobilitet er i skotet i Fjell. Kommunen har vedteken Sykkelstrategi og vil gjennomføra eit toårig prosjekt med eigen mobilitetskoordinator. Det skal leggjast til rette for gange og sykkel, innfartsparkeringar og meir bruk av buss. Batteridrive båtsamband mellom Ågotnes, Nordre Straume og Bergen står høgt på ønskelista. Det gjorde òg bybane til Bergen, men ny Sotrabru med parallell gang- og sykkelveg og opning for kollektivfelt, er for kommunen ei bra erstatning. Som pendlarkommune med 50/50 ut- og innpendling blir dessutan el-bilsatsinga viktig. I sommar blei hurtigladestasjonen på Straume opna, og større parkeringsplassar får normalladepunkt. Fjell kommune var tidleg ute med energisparing. Ved å leggja stein på stein har organisasjonen no det minste klimaavtrykket i landet. Det er det grunn til å vera stolt av.

